บทความที่ : 10
Article :

การเปรียบเทียบนโยบายป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทยช่วงรัฐบาล พ.ศ. 2551– 2561

Comparison of Prevention and Suppression Against Corruption Policies within Thai Governments Between B.E. 2551 - 2561

[Received: November 28, 2021; Revised: December 16, 2021;
Accepted: December 17, 2021]

เพ็ชรัตน์ ไสยสมบัติ*

Petcharat Saisombut

* คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒFaculty of Social Science, Srinakharinwirot University Email: petcharatsb@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษานโยบาย แนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน และ (2) เปรียบเทียบแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันของรัฐบาล ระหว่าง พ.ศ. 2551-2561 โดยเป็นการศึกษาด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) เช่น ราชกิจจานุเบกษา สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ข้อมูลทั้งหมดถูกนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษาพบว่า มาตรการและนโยบายของทั้งสามรัฐบาล ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวข้าราชการและนักการเมืองทั้งสิ้น เช่น การจัดระบบงานให้มีความโปร่งใส การบริหารโดยยึดนำหลักธรรมาภิบาล การส่งเสริมระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ ฯลฯ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชน เช่น การสนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ การสร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นมาตรการที่เป็นนามธรรม แต่ค่านิยมและพฤติกรรมของคนในสังคมยังไม่เปลี่ยน เป็นเหตุให้มีการคอร์รัปชันที่ยากจะแก้ไขเยียวยา ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันจึงอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ 35-38 เต็ม 100

คำสำคัญ: การทุจริตคอร์รัปชัน, การป้องกันการคอร์รัปชัน, ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (ซีพีไอ)

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) study policies, guidelines or measures in executing the prevention and suppression against corruption, and (2) compare guidelines or measures in executing the prevention and suppression against corruption among existing governments during B.E. 2551 – 2561. The study used qualitative research method by collecting data from existing literatures such as government gazettes and National Anti - corruption Commission. Then all data will be conducted in content analysis. The results from this study found that the measures and policies of the three governments were almost matters related to all government officers and politicians. For examples, the transparency in operational systems, administration on the basis of good governance, upholding in merit system of the civil servants' appointments and transfers, etc. Matters related to population were such as supporting the social values building in adherence to integrity, establishing moral standards, which all of these were abstract measures, yet ones' social values and behaviors did not change. This caused the corruption ongoing and difficult to remedy. Therefore, the Corruption Perception Index (CPI) points are similarly 35 – 38 out of 100.

Keywords: Corruption, Anti-Corruption, CPI Index

บทนำ

คอร์รัปชันทำให้เกิดผลเสียหายแก่ประเทศหลายประการทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง และยังเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศอย่างมาก ทั้งทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ ความไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงาน ความสูญเปล่าในทรัพยากรของประเทศ การขาดการจูงใจในการลงทุนจากภาคเอกชนต่างประเทศ (สังศิต พิริยะรังสรรค์, 2549; ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ, 2545) การทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐถือว่าเป็นการทำลายสังคมและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทย เป็นเรื่องที่เลวร้ายและสามารถพบเห็นได้ในสังคมทุกระดับ อนึ่งความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและสลับซับซ้อน ทำให้รูปแบบและเครือข่ายของการทุจริตคอร์รัปชันปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว มีกลไกที่ซับซ้อนรัดกุมมากยิ่งขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศและสร้างความเสียหายให้แก่สังคม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2550) ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันอยู่ในอันดับต้น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นผลจากการสำรวจจัดอันดับโดยสถาบันหรือหน่วยงานใด ๆ ก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนจากสถิติของข้าราชการที่ถูกร้องเรียนเกี่ยวกับการคอร์รัปชัน ที่ปรากฏในรายงานของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ ช่วงปี พ.ศ. 2537 จนถึง พ.ศ. 2542 (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2551) และในหนังสือ “เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทย” ก็ระบุว่าประเทศไทยประสบกับปัญหาการทุจริตที่อยู่ในระดับวิกฤติเป็นระยะเวลานานต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยระดับดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perception Index: CPI) ของประเทศไทยที่ดำเนินการจัดทำโดยองค์กรโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 – 2557 ประเทศไทยได้ระดับคะแนนที่ต่ำมาโดยตลอดคือประมาณ 36 - 38 เต็ม 100 (งามพรรณ เวชชาชีวะ, 2558) อนึ่ง การทุจริตคอร์รัปชันเป็นหนึ่งในปัญหาและปรากฏการณ์ทางสังคมซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย และส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อระบบการเมือง เศรษฐกิจและสังคม (Habibul Haque Khondker, 2006)

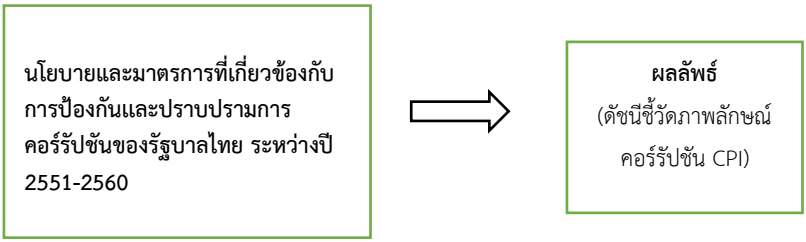
จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการคอร์รัปชัน และเพื่อเปรียบเทียบนโยบายการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันของรัฐบาลต่าง ๆ ในช่วงเวลาระหว่างปี พ.ศ.2551-2561 (รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา สมัยที่ 1) ตลอดจนศึกษาแนวทางที่รัฐบาลดำเนินการในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน และเปรียบเทียบสถานการณ์การคอร์รัปชันและดัชนีการคอร์รัปชันใน 3 รัฐบาล เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบาย แนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันของรัฐบาลไทย ในช่วง พ.ศ. 2551-2561

2. เพื่อเปรียบเทียบนโยบาย แนวทางหรือมาตรการการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันใน 3 รัฐบาลข้างต้น

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ที่มา: พัฒนาโดยผู้เขียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มีขอบเขตเฉพาะ พ.ศ 2551-2561 ซึ่งเปรียบเทียบ 3 รัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (วาระ 1) เป็นรัฐมนตรี เท่านั้น เนื่องจากช่วงเวลาดังกล่าว เป็นช่วงที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างวิกฤตการณ์การเมืองที่สำคัญ ๆ เช่น เป็นเวลาที่สืบเนื่องมาจากการก่อการรัฐประหารเมื่อ พ.ศ 2549 การแก้ไขรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 การก่อการการชุมนุมประท้วง การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายของประชาชน การรัฐประหารเมื่อ ปี พ.ศ 2557 และการแก้ไขรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ หนังสือ บทความ รายงานการวิจัย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน พระราชบัญญัติ มติคณะรัฐมนตรี และฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีแหล่งอ้างอิงที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน เช่น Transparency International สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ และราชกิจจานุเบกษา วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับมาตรการและนโยบายเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาเป็นแต่ละยุคสมัยของรัฐบาล ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 นโยบายปราบปรามการคอร์รัปชัน

รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

(วาระการดำรงตำแหน่ง ธันวาคม พ.ศ. 2551 - สิงหาคม พ.ศ.2554)

1) สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลให้แก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	7) ร่างและแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน
2) สนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต	8) จัดระบบงานให้โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
3) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2551	9) ร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของวุฒิสภาและกรรมาธิการ พ.ศ. 2553 และของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ พ.ศ. 2553
4) ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552	10) ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. 2552
5) ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552	11) จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ (ป.ป.ท.)
6) สร้างกลไกรับเรื่องร้องเรียนตรวจสอบยกระดับหน่วยงานรัฐไปสู่องค์กรแห่งความโปร่งใส	12) กำหนด 6 มาตรการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์เพื่อเอาชนะการทุจริตคอร์รัปชัน

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนพิเศษ 198 ง วันที่ 30 ธันวาคม

อย่างไรก็ดี ในช่วงการดำรงตำแหน่งของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พบว่ามีความไม่โปร่งใสเกิดขึ้น เช่น การทุจริตจัดซื้อปลากระป๋อง กรณีหลังจากเหตุการณ์น้ำท่วมที่จังหวัดพัทลุง นำไปสู่ข้อกล่าวหาในการทุจริตจัดซื้อปลากระป๋อง (บางกอกโพสต์, 2552) ทุจริตน้ำมันปาล์ม จนนำไปสู่การอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2554 (ผู้จัดการสุดสัปดาห์, 2554) โครงการจัดซื้อครุภัณฑ์ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจ ระยะที่ 2 ไทยเข้มแข็ง (SP.2) ประจำปีงบประมาณ 2553-2555 การจัดซื้อครุภัณฑ์อาชีวศึกษา มูลค่า 5,300 ล้านบาท (สำนักข่าวอิศรา, 2555) การใช้งบประมาณในการจัดประชาสัมพันธ์ของนายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวนเงิน 141,890,000 บาท รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขยังทำการล็อก

สเป็ก 3 ครุภัณฑ์ และการจัดซื้อรถพยาบาลฉุกเฉิน จำนวน 232 คัน ซึ่งบางเรื่องก็จะหายเงียบไปเพราะไม่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อ รัฐบาลนี้มีค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศต่ำ คือได้ 3.4 จาก10 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 84 จาก 180 ประเทศ (Transparency International, 2009) และในปี 2553 ได้ 3.5 จาก 10 คะแนน อยู่ในอันดับที่ 78 จาก 178 ประเทศ (Transparency International, 2010) แสดงถึงการคอร์รัปชันค่อนข้างสูง

ตารางที่ 2 นโยบายปราบปรามการคอร์รัปชัน รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (วาระการดำรงตำแหน่ง สิงหาคม พ.ศ.2554 - 7 พฤษภาคม พ.ศ.2557)

1) เร่งรัดผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วม นโยบายที่จะดำเนินการภายในช่วงระยะ 4 ปี	5) ปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
2) ขยายการบังคับใช้บทบัญญัติเรื่องการห้ามการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ให้ครอบคลุมผู้ใช้อำนาจรัฐในตำแหน่งสำคัญและตำแหน่งระดับสูงอย่างทั่วถึง	6) กำหนดกลไกผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระและสำนักงาน ป.ป.ท. เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานต่อข้อร้องเรียนของหน่วยงานรับเรื่องกล่าวหาร้องเรียน
3) มุ่งเน้นการจัดตั้งเครือข่ายเพื่อเฝ้าระวังการทุจริตคอร์รัปชันให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชัน	7) สร้างกลไกการรับรู้เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันภายในหน่วยงานของรัฐในทุกระดับ
4) ตั้ง “ศูนย์รับเรื่องร้องเรียนสำหรับชาวต่างชาติ (Corruption Complaint Center: CCC)	8) สร้างค่านิยมในการกำหนดบทลงโทษทางสังคม (Social Sanction) ภายใต้กรอบแนวคิด “คนโกงต้องไม่มีที่ยืนในสังคม”

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: 2554

อย่างไรก็ดี แม้จะมีการออกนโยบายและมาตรการในการป้องกันการคอร์รัปชันนั้น รัฐบาลนี้มีข้อกล่าวหาหลายโครงการ เช่น พระราชบัญญัติเงินกู้ 2.2 ล้านล้านบาท ซึ่งที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์ว่าร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หมวด 8 ว่าด้วยการเงิน การคลัง และงบประมาณ (ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2557) เนื่องจากกระบวนการตรากฎหมายมีจุดบกพร่อง

และตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าการดำเนินการเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งของประเทศตามที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มุ่งประสงค์ ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน คดีการดำเนินโครงการระบายข้าวแบบรัฐต่อรัฐ (จีทูจี) ศาลฎีกามีคำวินิจฉัยว่าเป็นการขายที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการแสวงหาผลประโยชน์โดยทุจริต ศาลลงโทษจำคุกนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีเป็นเวลา 5 ปี (BBC News, 2017) คดีระบายข้าวจีทูจี นายบุญทรง เตริยาภิรมย์ และนายภูมิ สาระผล อดีตรัฐมนตรีและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ ถูกฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จากการทำสัญญาขายข้าวกับบริษัทของประเทศจีน จำนวน 4 สัญญา เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา, พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 (ไทยรัฐออนไลน์, 2562) และนายกิตติรัตน์ ณ ระนอง ถูกฟ้องฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วมีมติว่ามีมูลความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 123/1 (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) รัฐบาลนี้มีค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันสูงกว่ารัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยในปี 2555 ประเทศไทยมีค่าดัชนีชี้วัด 37 อยู่ในอันดับที่ 88 จาก 176 ประเทศ (Transparency International, 2012) และในปี 2556 มีค่าดัชนีชี้วัด 35 อยู่ในอันดับที่ 102 จาก 177 ประเทศ (Transparency International, 2013)

ตารางที่ 2 นโยบายปราบปรามการคอร์รัปชัน รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา วาระที่ 1 (วาระการดำรงตำแหน่ง สิงหาคม พ.ศ. 2557 - 2561)

1) จัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล โดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการ	7) มีนโยบายส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล
2) เพิ่มศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในต่างจังหวัด	8) ออกหรือการดำเนินการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตคอร์รัปชัน
3) การจัดตั้ง “พิพิธภัณฑ์ต้านโกง” (Anti	9) เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการ

- Corruption Museum) โดย ป.ป.ช.	แต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐ
4) ออกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558 เพื่อเพิ่มบทบัญญัติการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น กรณีรับสินบนมีโทษสูงสุดคือประหารชีวิต	10) นำมาตรฐานป้องกันการทุจริตในระดับนานาชาติมาใช้กับโครงการของภาครัฐ เช่น โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (CoST)
5) ออกยุทธศาสตร์การปราบปรามเพื่อปฏิรูประบบและกระบวนการจัดการต่อกรณีการทุจริตให้มีประสิทธิภาพ	11) แก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558
6) พ.ร.บ.การจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริต พ.ศ.2559	12) ออกกฎหมายให้เอาผิดกับเอกชนที่จ่ายสินบน

ที่มา : ราชกิจจานุเบกษา (2557), โชคสุข กรกิตติชัย (2558), สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2558)

สำหรับรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (วาระที่ 1) นั้น แม้จะเป็นรัฐบาลที่มาจากการทำรัฐประหารที่กล่าวอ้างว่ารัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มีการกระทำที่ทุจริตคอร์รัปชัน และมีวิกฤตการทางการเมือง ซึ่งประชาชนคาดหวังว่าจะไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน แต่ก็ยังมีข้อกล่าวอ้างหลายกรณีที่เห็นว่าจะส่อไปในทางทุจริตคอร์รัปชัน เช่น พลเอกปรีชา จันทร์โอชา น้องชายนายกรัฐมนตรี และเป็นปลัดกระทรวงกลาโหม ได้สั่งบรรจุนายปฏิพัทธ์ จันทร์โอชา บุตรชาย เข้ารับราชการยศร้อยตรี ตำแหน่งรักษาราชการนายทหารปฏิบัติการกิจการพลเรือน สังกัดกองทัพภาคที่ 3 (ผู้จัดการ, 2559) โครงการรับเหมาห้างหุ้นส่วนจำกัด คอนเทมโพรารี ซึ่งมีนายปฐมพล จันทร์โอชา บุตรชายของพลเอกปรีชา จันทร์โอชา เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ เป็นคู่สัญญารับเหมาหน่วยงานภาครัฐทั้งสิ้น 11 โครงการ รวมวงเงิน 155,603,000 บาท โครงการจัดซื้อไมโครโฟนห้องประชุมคณะรัฐมนตรีที่ใช้เงินจำนวนมากเกินไป แต่เรื่องเหล่านี้ก็เงียบไปและยังไม่ได้รับการตรวจสอบ (กรุงเทพธุรกิจ , 2557) แต่ก็ส่งผลต่อภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศค่าคะแนนดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันในปี 2557 มีค่า 38 อยู่ในอันดับที่ 85 จาก 175 ประเทศ (Transparency International, 2014) และในปี 2558 มีค่า 38 อยู่ในอันดับที่ 78 จาก 168 ประเทศ

(Transparency International : 2015) และในปี 2559 มีค่า 35 อยู่ในอันดับที่ 101 จาก 176 ประเทศ (Transparency International, 2016)

ตารางต่อไปนี้เป็นค่าคะแนนการประเมินค่าดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของทั้งสามรัฐบาล ดังนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันของทั้งสามรัฐบาล

พ.ศ.	ดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน	อันดับ	จำนวนประเทศ	รัฐบาล
2552	34	84	180	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ 17/12/2551 – 5/8/2554
2553	35	78	178	
2554	34	80	183	
2555	37	88	176	นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร 5/8/2554 – 7/5/2557
2556	35	102	177	
2557	38	85	175	พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา 24/8/2557 – 2561
2558	38	76	168	
2559	35	101	176	
2560	37	96	183	
2561	36	99	180	

ที่มา : รวบรวมโดยผู้วิจัยจาก Corruption Perception Index

จากนโยบาย มาตรการ หรือแนวทางการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันของทั้งสามรัฐบาลนั้น จะเห็นว่ามีมาตรการที่ไม่ต่างกันนัก ซึ่งจากการจัดอันดับขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติที่ประเมินรัฐบาลทั่วโลก ประเทศไทย

ภายใต้นายกรัฐมนตรีทั้งสามท่าน ได้รับการประเมินผลที่ไม่แตกต่างกันเลย โดยมีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 34 - 38 จากคะแนนเต็ม 100 (คะแนน 0 หมายถึง ไม่มีความโปร่งใสใด ๆ เลย คะแนน 100 หมายถึง มีความโปร่งใสโดยสมบูรณ์) ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาคะแนนของประเทศไทยอยู่ในระดับ 30 กว่ามาโดยตลอด และไม่ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน และยกนโยบายปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันเป็นวาระแห่งชาติหรือเร่งด่วน หรือดำเนินการรณรงค์ต่อต้านการทุจริตคอรัปชันทั้งโดยภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรสาธารณะต่าง ๆ ตลอดจนสถาบันการศึกษา ฯลฯ อย่างต่อเนื่องเพียงใดก็ตาม แสดงถึงการดำเนินการนั้นไม่สอดคล้องกับค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันที่ปรากฏดังกล่าว

อนึ่ง ในการจัดทำดัชนี CPI ของประเทศต่าง ๆ นั้น TI ทำการประเมินโดยใช้ผลการสำรวจความคิดเห็นจากหน่วยงานวิจัย ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ ในระดับสากล ซึ่งมีทั้งข้อมูลที่มาจากผลสำรวจของภาคธุรกิจและข้อมูลที่มาจากนักวิเคราะห์ความเสี่ยงหรือผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรระหว่างประเทศมาประเมินเป็นดัชนี CPI เช่น International Institute Management Development (IMD) วัดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ, World Economic Forum, Asian Development Bank, International Country Risk Guide (ICRG) วิเคราะห์รายปีด้านการคอร์รัปชันและความเสี่ยงด้านการเมือง การเรียกรับสินบน, Global Insight Country Risk Rating (GI) วัดการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจโดยเฉพาะเรื่องสินบน, World Economic Forum (WEF) วัดอุปสรรคในการทำธุรกิจ, Varieties of Democracy Project วัดความหลากหลายของประชาธิปไตย, Economist Intelligence Unit (EIU) วัดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของประเทศ, Political and Economic Risk Consultancy (PERC) วัดความรู้สึกของนักธุรกิจทั้งท้องถิ่นและต่างชาติต่อการคอร์รัปชันในประเทศนั้น ๆ, World Justice Project (WJP) วัดหลักนิติธรรม โดยประเมินค่าความโปร่งใสโดยใช้หลักนิติรัฐ ฯลฯ และ TI นำมาหาค่าเฉลี่ย ในการจัดทำดัชนียังได้มีการนำประเด็นที่เป็นบริบทอื่น ๆ เข้ามาร่วมพิจารณาด้วย เช่น ระบบการเมือง กระบวนการยุติธรรมและความเป็นกลางของศาล เป็นต้น และเมื่อวิเคราะห์กลุ่มประเทศที่ได้คะแนนสูง ๆ คือ 70-90 คะแนน จากระยะเวลาเดียวกัน พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในยุโรปตอนเหนือ อาทิ เดนมาร์ค ฟินแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน นิวซีแลนด์

สวิสเซอร์แลนด์ สิงคโปร์ ฯลฯ ซึ่งประเด็นที่ประเทศเหล่านี้มีร่วมกัน คือ 1) มีการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อต่อสู้กับปัญหาคอร์รัปชันมายาวนานและจริงจัง 2) มีความสามารถลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ทำให้ประชาชนมีฐานะพอ ๆ กัน (จำนวนคนชั้นกลางประมาณร้อยละ 80) 3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและประชาสังคมในด้านความโปร่งใสของการบริหารภาครัฐ การใช้อำนาจของฝ่ายการเมือง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจากการประเมินจาก ICRG, WEF และ WJP ที่สำรวจมุมมองของนักธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยนั้น พบว่าประเทศไทยมีอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจ 5 ด้าน คือ การคอร์รัปชัน ความไม่มั่นคงของรัฐบาล/การทำรัฐประหาร ความไม่แน่นอนด้านนโยบาย การที่ระบบราชการไม่มีประสิทธิภาพ และโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่ไม่เพียงพอ และหลักนิติธรรม

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบนโยบายคอร์รัปชันของสามรัฐบาลในช่วงที่มีวิกฤตการทางการเมืองที่มีเรื่องของการคอร์รัปชันเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการทำรัฐประหาร จากการศึกษาพบว่าทั้งสามรัฐบาลมีมาตรการ ยุทธศาสตร์และแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชันที่ไม่แตกต่างกันและยังเป็นวาระเร่งด่วนของทุกรัฐบาลด้วย แต่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ โดยพิจารณาจากดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (CPI) ก็อยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกัน (35 - 38) และเมื่อเปรียบเทียบมาตรการและนโยบายต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวข้าราชการทั้งสิ้น เช่น การจัดระบบงานให้มีความโปร่งใส การบริหารโดยยึดนำหลักธรรมาภิบาล การส่งเสริมระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ การแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการคอร์รัปชัน ฯลฯ จะมีที่เกี่ยวข้องกับประชาชนก็เช่น การสนับสนุนการสร้างค่านิยมของสังคมให้ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ในรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ การเร่งรัดผลักดันการปฏิรูปการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมในรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ การจัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม โดยใช้ค่านิยมหลัก 12 ประการในรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นมาตรการที่เป็นนามธรรมทั้งสิ้น การปราบปรามการคอร์รัปชันจึงยังไม่เห็นผลในทุกรัฐบาล จะเห็นได้ว่าการคอร์รัปชันในประเทศไทยส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากค่านิยมและพฤติกรรม

การคอร์รัปชันของคนในสังคมที่เป็นอุปสรรคฝังรากลึกในประเทศไทยซึ่งแม้จะเปลี่ยนรัฐบาลก็ตาม แต่ค่านิยมและพฤติกรรมของคนในประเทศยังไม่เปลี่ยน เป็นเหตุให้เกิดการคอร์รัปชันที่ยากจะแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) นอกจากนี้ยังเป็นเรื่องของระบบการเมืองที่ไร้เสถียรภาพ ระบบราชการไม่มีประสิทธิภาพ และการบริหารงานขาดหลักนิติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิทยากร เชียงกูล (2551) และจารุวรรณ สุขุมาลพงษ์ (2556) และสภาพของการมีอภิสิทธิ์ของนักการเมือง การใช้ดุลยพินิจมากเกินไปของข้าราชการบางตำแหน่งตลอดจนกฎหมายที่ขาดการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการละเว้นการตรวจสอบอย่างเอาจริงเอาจัง จึงไม่สามารถทำให้ผู้กระทำความผิดเกรงกลัวได้ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยเกิดการคอร์รัปชัน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องขจัดพฤติกรรมเหล่านี้ไปเสียก่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2537) และทิพาวดี เมฆสวรรค์ (2543) เหล่านี้เป็นสิ่งที่บ่งชี้ได้ดีว่าไม่ว่าผู้นำจะเป็นพลเรือนหรือมาจากการทำรัฐประหาร หรือเปลี่ยนนโยบายเช่นใดก็ตาม แต่หากค่านิยมยังไม่เปลี่ยน การคอร์รัปชันในประเทศไทยก็ยังคงมีเช่นเดิม

สรุปผลการวิจัย

นโยบายและมาตรการการปราบปรามการคอร์รัปชันของทั้งสามรัฐบาลส่วนใหญ่จะเน้นไปที่ตัวข้าราชการและนักการเมือง แต่ในความเป็นจริงข้าราชการและนักการเมืองมีพฤติกรรมและค่านิยมที่ยังคอร์รัปชันอยู่ การคอร์รัปชันจึงยังมีให้เห็นในทุกรัฐบาล สำหรับนโยบายที่เกี่ยวข้องกับประชาชนนั้น ก็เป็นนโยบายที่เป็นนามธรรมคล้ายกับการขอความร่วมมือ ไม่ได้มีการเอาจริงเอาจังหรือมีบทลงโทษ ประชาชนจึงไม่เกรงกลัวที่จะทำการคอร์รัปชัน แต่ในความเป็นจริงค่านิยมและพฤติกรรมการคอร์รัปชันก็ฝังรากลึกในหมู่ประชาชนเช่นกัน ดังนั้น การปรับเปลี่ยนค่านิยมและพฤติกรรมจึงมีความสำคัญมากกว่านโยบายใด ๆ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

มาตรการและนโยบายต่าง ๆ ของทั้งสามรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการและนักการเมืองเป็นนโยบายที่ดี แต่ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังโดยไม่มีการยกเว้นว่าใครเป็นผู้กระทำผิดและไม่ควรนำระบบอุปถัมภ์มาใช้ ใน

ส่วนของประชาชนต้องมีบทลงโทษ มิใช่เป็นเพียงนโยบายรณรงค์หรือขอความร่วมมือไม่ให้คอร์รัปชันเท่านั้น มิฉะนั้น มาตรการใด ๆ ก็ไม่สามารถปราบปรามการคอร์รัปชันให้หมดไปจากประเทศไทยได้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2547. **กลเม็ดเด็ดปีกคอร์รัปชัน.** ซัคเซสมีเดีย. กรุงเทพฯ.

งามพรรณ เวชชาชีวะ. (2558). **เปิดแฟ้ม 10 คดีทุจริต บทเรียนราคาแพงของคนไทย.** นนทบุรี: อมรินทร์พริ้นติ้ง.

ทิพาวดี เมฆสวรรค์. 2543. **สามประสานในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. นานาสาระจากรวมพลัง เพื่อการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี.** นนทบุรี: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2550. **กฎหมายมหาชน เล่ม 2**. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ. (2545). **รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัยเรื่อง “รายงานผลการวิจัย ธุรกิจ รัฐ และ คอรัปชัน**".

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และนวลน้อย ตรีรัตน์. (2546, ธันวาคม). **คอร์รัปชัน ค่าเช่า และการพัฒนาเศรษฐกิจ**. วารสารเศรษฐศาสตร์ ธรรมศาสตร์. 21(4): 3.

สังคิต พิริยะรังสรรค์. (2549). **การคอร์รัปชันแบบเบ็ดเสร็จ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2551) **รายงานวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ**, หน้า 11.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

กรุงเทพธุรกิจ. (2557). **ย้อนรอยจัดซื้อ'ไมค์แพง'**. สืบค้นจาก https://www.bangkokbiznews.com/news/604168

จารุวรรณ สุขุมาลพงษ์. (2556). **แนวโน้มของคอรัปชันในประเทศไทย.** สืบค้นจาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1484

บางกอกโพสต์. (2552). **วิฑูรย์ quits over fish**. สืบค้นจาก http:/www.Bangkokpost.com.

วิทยากร เชียงกูล. (2551). **แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จากข้อเสนอแนะของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB),** สืบค้นจาก http://witayakornclub.wordpress.com/ 2008/04/27

สำนักข่าวอิสรา. (2555). **ดีเอสไอชี้มูลความผิด "ชินวรณ์" ทุจริตซื้อครุภัณฑ์อาชีวะ ส่ง ป.ป.ช.วินิจฉัยต่อ**. สืบค้นจาก https://www.isranews.org/content-page/item/17627-

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2564). **ข่าวสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ.** ข่าวที่ 25/2564 วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564. สืบค้นจาก www.conctitutionalcourt.or.th

ไทยรัฐออนไลน์. (2562). **"บุญทรง"ช็อก เจอคุกอีก 6 ปี รวม 48 ปี-ปิดคดีข้าวจีทูจี.** สืบค้นจาก https://www.thairath.co.th/news/ local/1655096

ไทยรัฐออนไลน์. (2564). **ป.ป.ช.ชี้มูล "กิตติรัตน์" ผิด ม.157 เอื้อ "สยามอินดิก้า" ได้สัญญาส่งออกข้าว.** สืบค้นจาก https://www.thairath.co.th/news/politic/2127785

BBC NEWS. (2017). **สั่งจำคุก 5 ปี ยิ่งลักษณ์ ไม่รอลงอาญา คดีจำนำข้าว.** สืบค้นจาก https://www.bbc.com/thai/thailand-41409927

Khondker Habibul Haque. (2006). **Sociology of Corruption and 'Corruption of Sociology': Evaluating the Contributions of Syed Hussein Alatas. Current Sociology**. Retrieved May 30, 2018 form https://doi.org/10.1177/0011392106058832

MGR Online. (2554). **5 เหตุผลที่ต้อง...โหวตโน.** สืบค้นจาก https://mgronline.com/daily/detail/9540000080792

MGR Online. (2559). **เรื่องของลูกปลัดหลานนายกฯ**. สืบค้นจาก https://mgronline.com/daily/detail/9590000040558

Transparency International. (2009). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www. transparency.org/en /cpi/2009/ index/tha

Transparency International. (2010). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www.transparency.org/en/cpi/2010/ index/tha

Transparency International. 2012). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www. transparency.org/en/cpi/2012/ index/tha

Transparency International. (2013). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www. transparency.org/en/cpi/ 2013/ index/tha

Transparency International. (2014). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www.transparency.org/en/cpi/2014/ index/tha

Transparency International. (2015). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www.transparency.org/en/cpi/2015/ index/tha

Transparency International. (2016). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved May 30, 2018, from https://www.transparency.org/en/cpi/2016/ index/tha

Translated Thai References

Anti-Corruption Operation Center, Office of the National Economic and Social Development Council. (2020). **Corruption Perception Index 2020 A.D**. Bangkok: Anti-Corruption Operation Center. (in Thai)

Borwornsak, U. (2007). **Public law book 2.** Chulalongkorn Publishing House: Bangkok University.

Ngarmpun, V. (2015). **Open the file of 10 corruption cases, expensive lessons for Thai people**. Nonthaburi: Amarin Printing.

National Strategy 2018-2037 A.D. (2018, 13 October). *Government Gazette.* Book No. 135 Section No. 82 ก. pp. 1-71. (in Thai)

Offenses Against Government Officials, Offenses Against the Organic Act on Anti-Corruption. (27, September). *Government Gazette.* Book No. 134 Section No. 124 ก. pp 4. (in Thai)

Offenses Against Government Officials, Offenses Against the Organic Act on Anti-Corruption. (2017, 27 September). *Government Gazette.* Book No. 137 Section No. 124 ก. pp 4. (in Thai)

Offenses Against Government Officials, Offenses Against the Organic Act on Anti-Corruption. (2020, 3 February). *Government Gazette.* Book No. 137 Section No. 10 ก. pp 7. (in Thai)

Office of the Narcotics Control Board. (2020). **Research report national strategy Prevention and Suppression of Corruption national**, 2008 page 11.

Office of the National Anti-Corruption Commission. (2008). **National Strategy on Anti-Corruption.** Bangkok: Office of the National Anti-Corruption Commission. (in Thai)

Pasuk, P,et al. (2002). **Business government and corruption**. Bangkok: official.

Pasuk, P, Nualnoi, T. (2002). **Corruption rent and economic develop.** *Economics journal* Thammasart 21(4): 3. (in Thai)

Policy statement of the Cabinet, General Prayut Chan-Ocha, Prime Minister, to the National Legislative Assembly on Friday, 2014, 12 September.

(2014, 12 September). *Government Gazette*. Book No. 131 Special Section No. 9 pp. 1-21. (in Thai)

Sangsit, P. (2006). **Absolute Corruption**. 2ed. Bangkok: Ruam Duay Chuay Kan. (in Thai)

Sangsit, P. and Pasuk, P. (1994). **Corruption and Democracy in Thailand.** Bangkok: Political Economics Studies Center, Faculty of Economics, Chulalongkorn University. (in Thai)

The Secretariat of the House of Representatives. (2013). *Reform Agenda 1:* **Prevention and Suppression of Corruption and Misconduct**. Bangkok: Publishing House of The Secretariat of the House of Representatives. (in Thai)

Tipawadee, M. (2000). **Three coordinates in the administration of good country affairs various contents from the power for the creation of a good governance system for public affairs and society**. Nonthaburi: Office of the Civil Service Commission.

Electronics

Bangkokbiznews. (2014). **Retrace purchasing 'Expensive mic'**. Retrieved 2018, 30 May, form, https://www.bangkokbiznews.com/news/604168

Bangkok Post. (2009). **Witoon quits over fish**. Retrieved 2018, 30 May, from https://www.Bangkokpost.com. (in Thai)

BBC NEWS. (2017). **Sentence to 5 years in prison Yinglak not suspension of a sentence rice pledging case**. Retrieved 2020,

17 November, from, https://www.bbc.com/thai/thailand-41409927

Isranews Agency. (2016). **“Asks the Comptroller General's Department to open information from Pathomphon Chan-Ocha Partnership, wins 155 million government jobs.** Retrieved 2018, 30 May, from https://www.isranews.org. (in Thai)

Isranews Agency. (2016). **DSI pointed out the crime of “Chinnaworn Boonyakiat” in fraudulent purchase of vocational equipment and sent the NACC for diagnosis**. Retrieved 2018, 30 May, from https://www.isranews.org. (in Thai)

Isranews Agency. (2016). **Flip the log 4 scandalous cases! Shake “Prayut’s Government” fails the policy to suppress cheating?.** Retrieved 2018, 30 May, from https://www.isranews.org. (in Thai)

Jaruwan, S. (2012). **The Trend of Corruption in Thailand.** Retrieved 2018, 4 November, form, https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1484

Khondker, Habibul Haque. (2006, January). **Sociology of Corruption and ‘Corruption of Sociology’: Evaluating the Contributions of Syed Hussein Alatas. Current Sociology.** Retrieved form, https://doi.org/10.1177/0011392106058832

Kornkittichai, C. (2015). **Anti-Corruption Operation Centre.** Retrieved 2018, 30 May, from https://library.parliament.go.th. (in Thai)

Kriengsak C. (2547). **Gambits against Corruption** Bangkok: Success Media

MGR Online. (2019). **5 reason for...vote No**. Retrieved 2018, 29 May, from, https://mgronline.com/daily/detail/

9540000080792

MGR Online. (2011). **Palm oil crisis Prasert Prakunsuksaphan said "I can say that 400-500 million has been made.".** Retrieved 2018, 30 May, from https://mgronline.com/daily/detail/ 9540000025286. (in Thai)

MGR Online. (2016). **Going to investigate General Prayuth Chan-Ocha's brother who stuffing "his son" as a cadet, using the position to take advantage.** Retrieved 2018, 30 May, from https://mgronline. com/daily/detail/9590000039404. (in Thai)

Office of the National Anti-Corruption Commission. (n.d.). *NACC News.* Retrieved 2021, 30 June, from https://www.nacc.go. th/files/article/attachments/2684889cc53ad431745ef 9882664a6b3943b8b4.pdf

Office of the National Economic and Social Development Council. (2011). **Cabinet policy statement Ms. Yingluck Shinawatra**, Prime Minister, delivered to the National Assembly on Tuesday, 2011, August 23. Retrieved 2017, 30 November, from https://www.nesdc.go.th/more_news.php?cid=441& filename=index

Prachathai. (2015). **Phasuk Phongpaichit, the keynote speaker pointed out that corruption must be solved in a democracy. not a military dictator**. Retrieved 2018, 30 May, from https://prachatai.com/journal/2015/08/60863. (in Thai)

Thairat Online. (2019). **"Boonsong"shock Sentence to 5 years total 48 years- closed G2G rice case.** Retrieved 2020, 17 November, from, https://www.thairath.co.th/news/local/1655096

Thairat Online. (2020). **NACC point out "Kittirat" incorrect Article 157 help "Siam Indica" got a contract merchandising rice.** Retrieved 2020, 17 November, from, https://www.thairath.co.th/news/politic/2127785

The Constitutional Court of the Kingdom. (2020). **The Constitutional Court of the Kingdom News** *No.25/2564 date 2020, 10 November*. Retrieved 2020, 17 November, from, www.conctitutionalcourt.or.th

Trading Economics. (2020). **Thailand Corruption Index**. Retrieved from, https:// tradingeconomics.com/thailand/corruption-index

Transparency International. (2000). **Glossary: Transparency International**. Retrieved from, https://www.transparency.org/ en/glossary

Transparency International. (2009). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from, https://www.transparency.org/en /cpi/2009/ index/tha

Transparency International. (2010). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from, https://www.transparency.org/en/cpi/2010/ index/tha

Transparency International. (2012). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from, https://www.transparency.org/en/cpi/2012/ index/tha

Transparency International. (2013). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from, https://www.transparency.org/en/cpi/ 2013/ index/tha

Transparency International. (2014). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from, https://www.transparency.org/en/cpi/2014/ index/tha

Transparency International. (2015). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from https://www.transparency.org/en/cpi/2015/ index/tha

Transparency International. (2016). **CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX** Retrieved from https://www.transparency.org/en/cpi/2016/ index/tha

Vejjajiva, N. (2015). **Open the file of 10 corruption cases, expensive lessons for Thai people.** Nonthaburi: Amarin Printing. (in Thai)

Vichit-Vadakan, J. and Indharameesup, C. (2016). **Significance of CPI and path to improve Thailand's score.** Retrieved 2018, 30 May, from https://www.thai-iod.com/imgUpload/file/ Library/_____%20CPI%20_____%20-%20IOD%20Boardroom%20Vol_44%20Issue%201_2016.pdf. (in Thai)

Withayakorn, C. (2010). **Guidelines for solving corruption problems from the suggestion of Asian Development Bank (ADB***).* Retrieved 2018, 4 November, from, http://witayakornclub.wordpress.com/2008/04/27

World Bank. (2000). **World Bank Business Environment Survey**. Retrieved from https//info.worldbank.org/governance/wbes